

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 23 октомври 2001 година

за създаване на общностен механизъм за поощряване на засилено сътрудничество в рамките на спасителните операции в областта на гражданската защита

(2001/792/ЕО, Евратом)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид договора за създаване на Европейската общност и в частност член 308 от него, като взе предвид договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия и в частност член 203 от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

като взе предвид становището на Комитета на регионите⁴,

като има предвид, че:

- (1) Дейността на Общността по прилагане на резолюцията на Съвета от 8 юли 1991 за подобряване на взаимопомощта между държавите-членки в случай на природно или технологично бедствие (⁵) допринесе за защита на хората и опазване на природната среда и имуществото. Понастоящем е необходимо да се осигури още по-надеждна защита в случай на природно, технологично, радиологично или екологично бедствие, включително инцидентното замърсяване на морската среда на или извън територията на Европейския съюз, и да се придаде по-голяма сила на клаузите на резолюцията.
- (2) Конвенцията на Икономическата комисия на ООН за Европа за трансграничното въздействие на промишлените аварии, която урежда въпроси като предотвратяването, степента на готовност за посрещане на извънредни ситуации, информирането и участието на обществеността, системите за оповестяване на промишлените аварии, способността за реагиране и взаимната помощ, влезе в

¹ ОВ С 29 Е, 30.1.2001 г., стр. 287.

² Становище, предоставено на 14 юни 2001 г. (все още непубликувано в Официален вестник на ЕО).

³ ОВ С 139, 11.5.2001 г., стр. 27.

⁴ ОВ С 253, 12.9.2001 г., стр. 17.

⁵ ОВ С 198, 27.7.1991 г., стр. 1.

сила на 19 април 2000 г. Тази конвенция бе ратифицирана от Общността с Решение 98/685/ЕО⁶.

- (3) Един механизъм за поощряване на засилено сътрудничество в рамките на спасителните операции в областта на гражданската защита би могъл да допълни настоящата програма за действие на Общността в областта на гражданската защита⁷. Той ще предостави механизми за помощ при сериозни извънредни ситуации, налагащи спешна реакция. Той ще улесни мобилизацията на спасителните екипи, на експертите и другите необходими ресурси, в зависимост от потребностите, благодарение на една засилена общностна структура за гражданска защита, включваща център за наблюдение и информация и обща система за спешна комуникация и информация. Той ще позволи също така да се събере валидирана информация за извънредните ситуации, която да бъде разпратена на държавите-членки, както и да се споделят поуки от спасителните операции.
- (4) Този механизъм ще отчита надлежно законодателството и международните ангажименти на Европейската общност в тази област. Настоящото решение съответно не трябва да накърнява взаимните права и задължения на държавите-членки, произтичащи от двустранни и международни договори, които се отнасят до въпросите, посочени в това решение.
- (5) Предотвратяването има особено значение за защитата от природни, технологични и екологични бедствия, поради което следва да се обсъди необходимостта от нови мерки.
- (6) При възникване или риск от възникване на сериозна извънредна ситуация в рамките на Европейската общност, която предизвиква или може да предизвика трансграничен ефект или да доведе до молба за помощ от страна на една или няколко държави-членки, следва при необходимост извънредната ситуация да бъде оповестена чрез обща и надеждна система за спешна комуникация и информация.
- (7) Подготвителни мерки трябва да се вземат както на национално равнище на държавите-членки, така и на равнище на Европейската общност, за да може спасителните екипи да се мобилизират бързо и да се координират с необходимата гъвкавост, както и, благодарение на програма за подготовка, екипите за оценка и/или координация, екипите за намеса и останалите налични ресурси да покажат ефикасна способност за реагиране и при нужда, взаимно допълване. Други подготвителни мерки могат да бъдат централизирането на информацията за медицинските ресурси и поощряване на използването на нови технологии.

⁶ ОВ L 326, 3.12.1998 г.

⁷ Решение 1999/847/ЕО на Съвета от 9 декември 1999 г. относно създаването на Програма за действие на Общността в областта на гражданската защита (ОВ 327, 21.12.1999 г., стр. 53)

- (8) Съгласно принципа на субсидиарността, един общностен механизъм ще спомогне да се подкрепят и допълнят националните политики за взаимопомощ в областта на гражданската защита. Ако държавата-членка, поискала помощ, не е достатъчно подготвена по отношение на наличните ресурси, за да реагира адекватно на сериозна извънредна ситуация, тя може да увеличи своята готовност прибегвайки до общностния механизъм.
- (9) Механизмът трябва да позволи да се мобилизират спасителните екипи и да се улесни тяхната координация, което ще допринесе за гарантирането на по-добра защита, на първо място на хората, но също така на околната среда и материалните блага, включително културното наследство, което ще допринесе да се съкрати броят на човешките жертви, ранените, материалните и икономическите щети и пораженията върху околната среда и да се направят по-осезаеми целите за социална кохезия и солидарност.
- (10) Изолираните и разположени в крайната периферия зони и някои други региони в Общността често имат своите особености и специфични потребности поради географското си разположение, топографията и преобладаващите в тях икономически и социални условия. Тези особености и потребности имат отрицателни последствия, препятстват предаването на помощта и разгръщането на спасителните екипи, затруднявайки транспортирането на помощта и спасителните средства, и създават специфични нужди от помощ в случай на заплахата от сериозна извънредна ситуация. Предвиденият общностен механизъм ще позволи да се реагира по-добре на тези ситуации и потребности.
- (11) По отношение на спасителните операции в областта на гражданската защита, осъществявани извън Общността, механизмът би могъл да се използва като средство за улесняване и подкрепа на действията, предприети от Общността и държавите-членки в рамките на съответните им компетенции.
- (12) Механизмът на Общността може при определени условия да се използва като средство за улесняване и подкрепа на регулирането на кризи, посочено в раздел 5 от Договора за Европейския съюз.
- (13) Спасителните операции се осъществяват или самостоятелно, или в рамките на операция, ръководена от международна организация, като в последния случай Общността би следвало да укрепи връзките си със съответните международни организации, световни или регионални.
- (14) Механизмът ще бъде отворен за участие за страните-кандидатки.
- (15) Следва да се увеличи прозрачността, да се укрепят и засилят различните дейности в гражданската защита, за да се преследват неуморно целите на договора.
- (16) Следва да се вземат необходимите мерки за прилагане на настоящото решение при спазване на Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г., относно

установяване на процедурите за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията⁸.

- (17) Създаването на единен комитет за настоящия общностен механизъм и програмата за действие на Общността в областта на гражданската защита следва да гарантират еднородност и взаимно допълване при прилагането на този механизъм.
- (18) Договорът за създаване на Европейската общност и договарът за създаване на Европейската общност за атомна енергия не предвиждат за приемането на това решение други правомощия извън тези, посочени съответно в член 308 и член 203.

РЕШИ:

Член 1

1. Създава се общностен механизъм (по-долу наричан „механизъм“) с цел да се поощри засиленото сътрудничество между Общността и държавите-членки по време на спасителни операции в областта на гражданската защита при сериозни извънредни ситуации, които са възникнали или могат да възникнат и които могат да наложат спешно реагиране.

2. Механизмът има за цел да допринесе за гарантирането на по-добра защита, на първо място на хората, но също така на околната среда и материалните блага, включително на културното наследство, в случай на сериозна извънредна ситуация, а именно природно бедствие, технологична, радиологична или екологична катастрофа, възникнали на или извън територията на Общността, включително инцидентното замърсяване на морската среда, както се предвижда в Решение № 2850/2000/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 20 декември 2000 г., относно определяне на рамка на Общността за сътрудничество в областта на случайно или умишлено замърсяване на водите⁹.

Той не накърнява задълженията, произтичащи от законодателството на Европейската общност или на Европейската общност за атомна енергия или на подписаните в тази област международни договори.

Главната му цел е при поискване да дава подкрепа в извънредни ситуации от този тип и да допринася за подобряване на координацията на спасителните операции, предприети от държавите-членки и Общността, като отчита специфичните потребности на изолираните, разположените в крайната периферия, островните и други региони в Общността.

3. Механизмът се състои от редица елементи и действия, а именно:

⁸ ОВ L 184 17.7.1999 г., стр. 23.

⁹ ОВ L 332 28.12.2000 г., стр. 1.

- списък на спасителните екипи и другите спасителни средства, с които разполагат държавите-членки за организиране на спасителните работи в извънредна ситуация;
- изготвяне и прилагане на програма за подготовка на спасителните екипи и другите спасителни средства, както и на експертите от екипите за оценка и/или координация;
- практически и научни семинари и пилотни проекти по основните аспекти на спасителните операции;
- сформирание и при необходимост изпращане на екипи за оценка и координация;
- създаване и управление на център за наблюдение и информация;
- създаване и управление на обща система за спешна комуникация и информация;
- други дейности за подкрепа като мерки за улесняване на транспорта на средствата, предназначени за спасителните операции.

Член 2

1. В случай на сериозна извънредна ситуация, което е възникнала или има риск да възникне в Общността и която може да предизвика трансграничен ефект или да принуди една или няколко държави-членки да поискат помощ, държавата-членка, на чиято територия е възникнала извънредната ситуация, предупреждава незабавно:

- а) държавите-членки, които могат да бъдат засегнати от въпросната извънредна ситуация, освен ако това задължение за предупреждение не е вече изпълнено по силата на съответното законодателство на Европейската общност или на Европейската общност за атомна енергия или по силата на действащи международни договори, както и
- б) комисията, когато е възможно да се предвиди евентуално искане за помощ, отправено към центъра за наблюдение и информация, за да може Комисията, ако е необходимо, да уведоми останалите държави-членки и да осигури намесата на компетентните си служби.

2. Ако е необходимо, нотифицирането се извършва посредством системата за комуникация и информация.

Член 3

За да могат ефикасно да реагират в случай на извънредна ситуация, държавите-членки:

а) предварително определят, в рамките на компетентните си служби и по-специално службите за гражданска защита или всяка друга служба за извънредни ситуации, спасителните екипи, с които разполагат за спасителни операции, както и екипите, които могат да се сформират в много кратки срокове, за да бъдат изпратени, обикновено в срок от 12 часа от искането за помощ, като отчитат факта, че съставът на екипите зависи от типа извънредна ситуация и специфичните потребности, които тя налага.

б) подбират експертите, които може да се наложи да работят в екип за оценка и координация на мястото на катастрофата.

в) в шестмесечен срок от приемането на това решение предоставят всякаква информация от общ характер за тези екипи и експерти, както и за медицинските ресурси, посочени в член 4, буква д) и при нужда бързо актуализират тази информация.

г) обсъждат възможността да предоставят също, според нуждите, други средства за помощ, които могат да бъдат получени от компетентните служби, като специализиран персонал и специално екипиране за извънредни ситуации, както и да се използват ресурсите, които могат да бъдат предоставени от неправителствени и други компетентни организации.

д) посочват отговорните за прилагането на настоящото решение органи, както и звената за връзка и съответно информират за това Комисията.

Член 4

За постигане на целите и извършване на дейностите, определени в член 1, Комисията:

а) създава и ръководи център за наблюдение и информация, достъпен и денонощно готов за незабавна реакция, който е на разположение на държавите-членки и Комисията за нуждите на този механизъм;

б) създава и ръководи обща система за спешна комуникация и информация, която да бъде надеждна и да позволява комуникацията и обмена на информация между центъра за наблюдение и информация и посочените от държавите-членки звена за връзка.

в) предвижда средства за мобилизиране и изпращане в най-кратки срокове на малки експертни екипи, които имат за задача:

- да направят оценка на ситуацията, предназначена за държавите-членки, центъра за наблюдение и информация и държавата, поискала помощ;

- при необходимост да улеснят координацията на място на спасителните операции и ако е нужно да осигурят връзка с компетентните органи на държавата, поискала помощ.
- г) изготвя програма за подготовка с цел да се подобри координацията на спасителните операции в областта на гражданската защита, като се осигури съвместимостта и взаимното допълване на спасителните екипи, упоменати в член 3, буква а) или евентуално на другите спасителни средства, посочени в член 3, буква б) и като се усъвършенстват оценителските качества на експертите. Програмата следва да включва общи занятия и учения, както и система за обмен, позволяваща командироването на лица в екипи на други държави-членки.
- д) централизира информацията за възможностите на държавите-членки да осигурят производството на серуми и ваксини или на всякакви други необходими медицински средства, както и за възможните налични резерви за операции при сериозна извънредна ситуация, и въвежда тази информация в информационната система.
- е) създава програма за отчитане на поуките, извлечени по време на операции, извършени в рамките на механизма и разпространява тези поуки чрез системата за информация.
- ж) стимулира и насърчава за нуждите на механизма въвеждането и използването на нови технологии, включително системи за предупреждение и тревога, за обмен на информация, използване на сателитни технологии и подпомагане на процеса на вземане на решения при регулирането на извънредни ситуации.
- з) взема мерки за улесняване на транспорта на необходимите средства за спасителните операции и другите дейности за поддръжка.

Член 5

1. В случай на извънредна ситуация, възникнала в Общността, една държава-членка може да отправи искане за помощ, формулирано максимално точно, към:

- а) останалите държави-членки посредством центъра за наблюдение и информация. В този случай веднага след получаване на искането според обстоятелствата Комисията :
 - предава искането на звената за връзка на останалите държави-членки,
 - улеснява мобилизирането на екипите, експертите и останалите спасителни средства,

- събира валидирана информация за извънредната ситуация и я разпространява на останалите държави-членки;

б) пряко към другите държави-членки.

2. Всяка държава-членка, към която е отправено искане за помощ, бързо преценява дали е в състояние да окаже помощ на искащата държава и я уведомява или посредством центъра за наблюдение и информация, или пряко, като в този случай впоследствие информира и центъра, като уточнява обхвата и условията на помощта, която може да предостави.

3. Ръководенето на спасителните операции е отговорност на държавата-членка, която иска помощ. Властите на тази държава-членка дават основните насоки и евентуалните граници на задачите, поверени на спасителните екипи, без да навлизат в подробности относно тяхното изпълнение, които са задължение на отговорното лице, посочено от оказващата помощ държава-членка.

4. ИСКАЩАТА ПОМОЩ ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА МОЖЕ ДА ПОИСКА ЕКИПИТЕ ДА РЪКОВОДАТ ОПЕРАЦИИТЕ ОТ НЕЙНО ИМЕ. В този случай екипите, предоставени от държавите-членки и Общността се стараят да координират операциите си.

5. Екипът за оценка и/или координация се старее да улеснява координацията между спасителните екипи и при нужда да осигурява връзка с компетентните власти на държавата-членка, поискала помощ.

Член 6

Разпоредбите на член 5 се прилагат също, ако има отправено искане за това, към операциите, извършвани извън територията на Европейската общност. Тези операции могат да се водят или като самостоятелни спасителни операции, или в рамките на операция, ръководена от международна организация. Координацията на спасителните операции в областта на гражданската защита, осъществявани в рамките на механизма извън Общността, се осигурява от държавата-членка, която в момента председателства Съвета на Европейския съюз.

Член 7

Механизмът е отворен за участие:

- за страните-кандидатки от Централна и Източна Европа, съгласно условията, определени в споразуменията за асоцииране, в допълнителните протоколи към тях и в решенията на съответните съвети за асоцииране;
- за Кипър, Малта и Турция, на базата на двустранни споразумения, които ще се сключат с тези страни.

Член 8

1. Комисията осъществява дейностите, свързани с механизма, съгласно процедурите, предвидени в член 9, параграф 2.
2. Освен това Комисията изготвя, съгласно процедурите по член 9, параграф 3, общи правила, а именно по отношение на:
 - а) ресурсите, които могат да се придадат за спасителните операции съгласно член 3;
 - б) центъра за наблюдение и информация, съгласно член 4, буква а)ц
 - в) общата система за спешна комуникация и информация съгласно член 4, буква б);
 - г) екипите за оценка и/или координация, съгласно член 4, буква в), включително и критериите за избор на експерти;
 - д) програмата за подготовка съгласно член 4, буква г);
 - е) информацията за медицинските средства съгласно член 4, буква е);
 - ж) операциите, осъществявани на територията на Общността на базата на резолюцията от 8 юли 1991 г., както и операциите извън територията на Общността съгласно член 6.

Член 9

1. Комисията се подпомага от комитет, създаден съгласно член 4, параграф 1 от Решение 1999/847/ЕО.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат членове 4 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

Периодът, посочен в член 4, параграф 3 от Решение 1999/468, се определя на три месеца.

3. При позоваване на този параграф се прилагат членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

Периодът, посочен в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.

4. Комитетът изготвя вътрешния си правилник.
- 5.

Член 10

Комисията оценява приложението на настоящото решение на всеки три години, считано от влизането му в сила, и представя заключенията от тази оценка, както и всякакви предложения за изменение на решението на Европейския парламент и на Съвета.

Член 11

Настоящото решение влиза в сила на 1 януари 2002 г.

Член 12

Адресати на настоящото решение са държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 23 октомври 2001 година.

За Съвета:
Председател
A. NEYTS-UYTTEBROECK